

Nieuwsbrief

Jaargang 23, nummer 1, voorjaar 2009

HVC

HVC Nieuwsbrief

De HVC Nieuwsbrief wordt uitgegeven door de Historische Vereniging
Capelle aan den IJssel en verschijnt vier maal per jaar.

Leden van de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel
ontvangen de nieuwsbrief gratis. De contributie van de vereniging
bedraagt € 15,00 per jaar; voor 65-plus leden en CJP-leden bedraagt de
contributie € 9,00 per jaar.

**Redactieteam: Bram van Bochove
Hans Bolkestein, Frans van Es, Ger Mulder**

Inhoud

1. Van de voorzitter, door Anneke van den Bremen	pag. 2
2. Uitnodiging ledenvergadering 25 maart 2009	pag. 4
3. Notulen ledenvergadering 26 maart 2008	pag. 5
4. Jaarverslag: HVC en het jaar 2008	pag. 7
5. Financieel jaarverslag over het jaar 2008	pag. 14
6. Het verhaal van Henk de Wit, door Wil van Kooij-Seinstra	pag. 16
7. Bloemlezing uit het notarieel archief, door Suus Boef – van der Meulen	pag. 25
8. Vragen van de Beeldbank	pag. 27
9. Wat ligt er op de planken van het depot	pag. 28

Lijst van bestuursleden

Mevrouw A. v.d. Bremen	voorzitter	010 - 284 95 48
J. M. van Leest	secretaris/pr	010 - 458 65 05
Mevrouw A. Swets	penningmeester/ledenadmin.	010 - 450 68 83
Mevrouw A. Scheffer	exposities/voorlichting.	010 - 421 64 18
A. van Bochove	facilitair beheer	010 - 450 60 08
Vacature educatie		
Vacature	collectievorming en -beheer	

*Het Historisch Museum aan de Bermweg 13, gevestigd in het
Jan Anne Beijerinckgemaal, is bereikbaar op tel. 010 - 450 00 80
Website: www.hvc-capelle.nl E-mail: hvc-capelle@hetnet.nl
Gironummer 4395118*

Bij de omslag:

Zo werd in het begin van de vorige eeuw ijspret gevierd op de Slotgracht

Foto: Collectie HVC

De HVC, dat zijn we met z'n allen en dat doen we met z'n allen

Als alles loopt zoals gepland, zien we elkaar op de Algemene Ledenvergadering van de HVC op woensdag 25 maart a.s. in de educatieve ruimte achter het museum. In het museum zelf zullen we dan, naar verwachting, zijn begonnen met de herinrichting. Daar zullen we het hele voorjaar zoet mee zijn. De officiële opening van het gebouw zal zijn rond Open Monumentendag in september 2009.

Sommigen van u hebben de restauratie op de voet gevolgd. Maar voor de meesten zal het de eerste kennismaking zijn met een opgeknapt J.A. Beijerinckgemaal. Tijdens de ledenvergadering zullen we hier zeker de nodige aandacht aan besteden.

En wat gaan we dan doen met een gerestaureerd gemaal, een opgeknapt museum en een educatieve ruimte die zich leent voor schoolbezoek, lezingen, collectieregistratie, werkgroepvergaderingen etc.? Goed gebruiken natuurlijk!

De machinekamer en de geschiedenis van het gemaal zullen tijdens de openingsuren van het museum als permanente expositie getoond worden. Daarnaast zal er in het ketelhuis ook jaarlijks een wisselexpositie zijn. En we willen in de educatieve ruimte soms iets extra's voor de kinderen doen. Zodat het museum niet alleen iets voor de 'grote mensen' is. Dat vraagt om meer menskracht

Een klas luistert aandachtig naar de inleiding van het educatieproject Waterpas.

op de zaterdagmiddagen, als het museum open is (13.00 – 16.00 u.). Uit ervaring weet ik hoe gezellig die zaterdagmiddagen zijn. Het lijken soms wel kleine reünies. Dus meld u aan. We hebben uw hulp hard nodig!!!!

Water is in! We merken het ook aan de belangstelling van de scholen voor de HVC-projecten Waterpas en Hoog Water. Niet alleen uit Capelle, maar ook uit de deelgemeente Prins Alexander. En de heropening van het gemaal zal hier zeker een positief effect op hebben. De praktijk leert dat de scholen (basisonderwijs groep 6/7/8) het heel leuk vinden om op bezoek te komen en ter plekke te ontdekken hoe dat nu zit met het gemaal, de polder , de boezem, etc. Dat ons museum in een gemaal gevestigd is biedt dus grote voordelen, die we graag benutten. Maar, meer schoolbezoek vraagt ook om meer menskracht. En ook hier geldt, het is erg leuk en dankbaar om te doen.

Zowel de kinderen als de begeleiders geven regelmatig aan dat ze niet gedacht hadden dat het zo leuk en leerzaam zou zijn. Een historische vereniging en een museum hebben blijkbaar nog steeds een stoffig imago. Dus help mee dat imago weg te poetsen en help mee de kinderen en hun begeleiders te laten ontdekken waarom we op het laagste gedeelte van Nederland zijn gaan wonen en er nog steeds kunnen wonen met droge voeten.

De educatieve ruimte biedt ook de mogelijkheid om lezingen te organiseren. Het bestuur is bezig een zgn. kennisbank op te richten. Die willen we graag vullen met leden en niet-leden die het leuk vinden om iets te vertellen en te laten zien over een bepaald stukje geschiedenis van Capelle aan den IJssel. En wij weten zeker dat die mensen er zijn. En we weten zeker dat er nog heel wat nieuwe Capellenaren zijn die weinig van hun nieuwe gemeente weten, maar wel geïnteresseerd zijn. Want meer weten over je woonplaats draagt bij aan je er thuis voelen. Dus schroom niet. Deel uw kennis met anderen. Laat het ons weten!!!

In de diverse jaarverslagen in deze Nieuwsbrief kunt u lezen wat er zoal gebeurd is in 2008. Ondanks de restauratie van het J.A. Beijerinckgemaal zijn veel activiteiten van de HVC gewoon doorgedaan. Hier en daar was het passen en meten. Soms moesten we uitwijken naar elders. Maar samen hebben we er ons goed doorheen geslagen. Nu nog een keer terugverhuizen en dan kunnen we echt werk maken van de nieuwe mogelijkheden die het gerestaureerde Beijerinckgemaal ons biedt.

Laten we dat vooral met z'n allen doen, want met z'n allen zijn we de HVC.

Ik wacht op jullie mails en telefoontjes.

Anneke van den Bremen
Voorzitter
010 - 284 95 48
anneke.van.den.bremen@xs4all.nl

UITNODIGING ledenvergadering woensdag 25 maart 2009

Geacht HVC lid,

Hierbij nodigen wij u uit voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering op woensdag 25 maart 2009 in de educatie ruimte van het Historisch Museum, Bermweg 13. Aanvang 19.30 uur. Het Museum is om 19.00 uur open.

1 Agenda

2 Opening door de voorzitter

3 Mededelingen

Berichten van verhindering.
Verdere mededelingen.

4 Notulen Algemene Ledenvergadering d.d. 26 maart 2008

Zie deze HVC Nieuwsbrief pagina 5

5 De HVC en het jaar 2008

Zie deze HVC Nieuwsbrief pagina 7

6 Financieel verslag 2008 / begroting 2010

Zie deze HVC Nieuwsbrief pagina 14

7 Verslag kascontrolecommissie 2008 en benoeming kascontrolecommissie 2009

8 Bestuursverkiezing

Op basis van het rooster zijn de volgende bestuursleden aftredend en direct herkiesbaar. Aftredend en herkiesbaar zijn: mevrouw Anneke Scheffer (bestuurslid Exposities en Voorlichting) en mevrouw Anna Swets (penningmeester en ledenadministratie). Tegenkandidaten worden verzocht zich voor aanvang van de vergadering bij de secretaris te melden. Bestuursleden hebben een zittingsperiode van drie jaar.

Daarnaast zijn er momenteel nog steeds twee vacatures.

Bestuurslid Collectievorming en -beheer: reeds bestaande vacature.

Bestuurslid Educatie: reeds bestaande vacature.

Bent u geïnteresseerd in één van deze vacatures dan kunt u contact opnemen met de voorzitter.

9 Rondvraag

Pauze

10. John Tammel geeft een toelichting op de restauratie van het Jan Anne Beijerinckgemaal en een rondleiding.

11. Sluiting

Na afloop is er alle gelegenheid om onder het genot van een hapje en een drankje meer informatie te verkrijgen en/of ideeën uit te wisselen.

De voorzitter:
Anneke van den Bremen

de secretaris:
Joost van Leest

Notulen van de algemene ledenvergadering woensdag 26 maart 2008

Aanwezig waren: 27 leden. Afmelding is ontvangen van de dames E.M. Nederlof en L. Koster en de heren C. Molenaar en P. Weyling.

1. Opening

De voorzitter Anneke van den Bremen opent de vergadering en heet een ieder van harte welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

De berichten van verhindering zijn vermeld in de beginaanhef. Er zijn geen verdere mededelingen.

3. Notulen Algemene Ledenvergadering 28-03-2007

De vermelde naam van het onderzoeksbureau Bohr, dient als Boor genoteerd te worden. De notulen worden na deze ene correctie goedgekeurd.

4. Jaarverslag 2007

Er worden ook hier geen opmerkingen gemaakt, waarmee het verslag is vastgesteld. Anneke van den Bremen memoreert nog even aan de hoeveelheid van de vele activiteiten.

5a. Financieel jaarverslag 2007

Er worden geen opmerkingen over het verslag geplaatst en wordt daarmee goedgekeurd.

5b. Begroting 2009

Anneke van den Bremen stipt nog eens aan dat de begroting voor 2008 verdubbeld is en dat daaruit blijkt dat er volop waardering is voor het werk van de HVC. De begroting 2009 wordt hierna goedgekeurd.

6. Verslag kascontrolecommissie 2007 en benoeming kascontrolecommissie 2008

Ger Mulder doet als lid van de kascontrolecommissie waarin Frans van Es ook deel van uitmaakt, verslag en geeft aan dat het er fantastisch uitziet; hij hoopt dat Anna Swets nog in lengte van jaren de financiën zal beheren en er wordt decharge verleent aan de penningmeester..

De kascontrolecommissie 2008 zal bestaan uit Frans van Es en Ton van Mourik, waarbij als reserve Rein Kraaij zal fungeren.

7. Bestuursverkiezing

Anneke van den Bremen meldt dat Anneke Scheffer zich voor een bestuursfunctie heeft aangemeld. Volgens het rooster van aftreden is Anneke van Bremen als voorzitter aftredend en direct herkiesbaar. Daar er geen tegenkandida-

ten zijn wordt Anneke van den Bremen als voorzitter voor een termijn van 3 jaar met algemene stemmen herkozen.

Anneke Scheffer schetst in het kort dat zij in het nabije verleden in de museumwereld heeft gewerkt. Met algemene stemmen wordt zij gekozen als bestuurslid. Zij gaat de functie Expositie/Voorlichting gestalte geven.

8. Presentatie notariële akten door Suus Boef.

Suus Boef houdt een boeiend betoog betreffende de Capelse notariële akten. Zij werkt reeds 12 jaar aan de Rotterdamse notariële akten, heeft een cursus gevolgd voor het kunnen lezen van oud Nederlands schrift.

Er liggen ook een tiental boeken van Capelse notarissen, die zij gaarne met behulp van geïnteresseerde nieuwe vrijwilligers in werkgroepverband, wil proberen uittreksels te maken en op internet toegankelijk te krijgen. Naast de mogelijkheid in groepsverband te werken is dit ook individueel vanuit huis te doen, mits men de beschikking heeft over een PC met internetaansluiting. Het meest interessante onderdeel vindt Suus Boef de getuigenverklaringen, waarin de letterlijke uitspraken opgetekend zijn. Na de presentatie bieden zich een aantal geïnteresseerden zich aan om zich voor de Capelse notariële akten in te zetten.

9. Rondvraag

Rob Verdoorn vraagt wat de eventuele kosten van de verbouwing zijn.

Anneke van Bremen antwoordt hierop dat er ongeveer € 30.000,00 gereserveerd is voor de verbouwing en investering in de educatieruimte.

Mevrouw van Warmond-van Eek meldt dat er een mooie maquette van de steenplaats aanwezig is in de Crimpenerhof met een aantal verhalen daarbij.

10. Pauze

Na de pauze wordt een korte presentatie gegeven door Aart-Jan Damsteeg over de plannen met betrekking tot de restauratie van het gemaal.

11. Sluiting

Anneke van den Bremen sluit de vergadering en nodigt eenieder uit onder het genot van een drankje en hapje nog even met elkaar informatie uit te wisselen.

HVC en het jaar 2008

Bestuur

Het bestuur van de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel heeft in 2008 een wijziging ondergaan in de personele bezetting. In de vergadering van woensdag 26 maart 2008 is volgens het rooster aftredend bestuurslid en voorzitter Anneke van den Bremen direct herkozen voor een periode van 3 jaar. Tevens is tot het bestuur toetreden Anneke Scheffer.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2008:

Anneke van den Bremen	Voorzitter/Algemene Zaken
Joost van Leest	Secretaris/PR
Anna Swets	Financiën/Ledenadministratie
Anneke Scheffer	Exposities/Voorlichting
Bram van Bochove	Facilitair beheer
Vacature	Collectievorming/-beheer
Vacature	Educatie

Het bestuur heeft in 2008 maandelijks vergaderd.

Leden en vrijwilligers

Eind 2008 waren er in totaal 459 leden. Vergeleken met de stand per 31 december 2007 zijn er 6 nieuwe leden bijgekomen. Wat vrijwilligers betreft waren er 62 personen beschikbaar die zich volledig voor de HVC ingezet hebben. Op 16 september 2008 heeft het bestuur hun als dank een excursiedag aangeboden, waarbij een bezoek werd gebracht aan het Cruquius gemaal en de stad Haarlem. Gedurende het jaar zijn er bijscholingcursussen georganiseerd, cursussen gegeven door het Erfgoedhuis Zuid-Holland. Tevens heeft een informatieavond plaatsgevonden voor de suppoosten van het Historisch Museum in verband met de nieuwe expositie '50 jaar Stormvloedkering en Algerabrug'.

Exposities

Historisch Museum: Modern Capelle

In het Historisch Museum aan de Bermweg 13 kwam op 12 juli 2008 een einde aan de expositie. De feestelijke afsluiting werd bijgewoond door vele HVC vrijwilligers, waaronder de samenstellers. De expositie moest helaas eerder sluiten vanwege de aanvang van de restauratie van het gemaal.

Oude begraafplaats, Nijverheidstraat: 50 jaar Stormvloedkering en Algerabrug

Op 29 augustus 2008 is de expositie geopend door de heer Mark Walraven, districtshoofd waterdistrict Nieuwe Waterweg van Rijkswaterstaat. Naast toespraken werd tijdens de openingshandeling het 1e exemplaar van het boek 'Stormvloed aan De IJssel' door Anneke van den Bremen aan Mark Walraven aangeboden. Het boek is een coproductie van Cees Loeve uit Krimpen aan den IJssel en Paul Weyling uit Capelle aan den IJssel.

De expositie bestond uit vier hoofdthema's:

- Capelle en Krimpen aan den IJssel voor 1953 en de geschiedenis van de Hollandsche IJssel en de Schielandse Hoge Zeedijk.

De mensen van de Algeragroep bezig met het inrichten van de tentoonstelling in het gebouw op de oude begraafplaats. Hans Bolkestein ontbreekt op de foto.

De watersnoodramp in 1953 en het herstellen van de dijken daarna.
De bouw van de stormvloedkering en de Algerabrug en de feestelijke opening ervan in 1958.

De ontwikkeling van Capelle en Krimpen aan den IJssel na 1958, het op deltahooft brengen van de dijk en de bouw van 's-Gravenland.

Voor het welslagen en de inrichting van de expositie hebben velen hun steentje bijgedragen, waaronder de unieke samenwerking met Rijkswaterstaat, het Baggermuseum in Sliedrecht, het Streekmuseum Krimpenerwaard in Krimpen aan den IJssel, De Historische Kring in Krimpen aan den IJssel, de Kunstkring in Krimpen aan den IJssel, de filmclubs van Capelle en Krimpen aan den IJssel en Neeltje Jans te Burgh-Haamstede. Met name, zonder anderen niet te ver geten, hebben Bram van Bochove, Hans Bolkestein, Cees Hartmans, Rein Kraaij, Paul Weyling en Cees van Yperen extra inspanning hiervoor verricht.

Bij de publieksdag op 30 augustus 2008 was de expositie de gehele dag ook geopend met als gevolg een grote aanloop. De expositie op de oude begraafplaats was geopend tot en met 29 november 2008.

Bibliotheek, Stadsplein

Hierna is de expositie voortgezet tot het einde van het jaar in de bibliotheek aan het Stadsplein, waarbij tijdens de openingsuren van de bibliotheek de expositie te zien was. Het totaal aantal bezoekers op de diverse locaties bedroeg 1027, waarbij 'Modern Capelle' er 285 heeft gekregen.

De openingstijden van het Historisch Museum, Oude begraafplaats en bibliotheek waren elke zaterdag van 13.00 - 16.00 uur , gedurende de tijd dat de exposities op de verschillende locaties te zien was. Extra openingstijd was er op de Open Monumentendag van 10.00 - 16.00 uur. Tijdens de openingstijd waren er steeds 2 vrijwilligers van de HVC aanwezig. Het team van vrijwilligers bestond in 2008 uit: Diana Al, Bram van Bochove, Hans Bolkestein, Koos Bouman, Anneke van den Bremen, Alie Buijs, Jaap de Gier, Nico Giltay, Liesbeth Koster, Janneke en Rein Kraaij, Els Lipjes, Jan Maat, Henk van der Marel, Tom Mulder, Arie Nobel, Anna Swets, Corry Vermaat en Paul Weyling.

Dief- en duifhuisje

In 2008 is er wederom geen expositie ingericht, omdat het Dief- en duifhuisje door bouwwerkzaamheden direct ernaast en in de omgeving niet toegankelijk was.

Oude begraafplaats, Nijverheidstraat

Het hele jaar is voor het publiek te zien geweest de historie van de begraafplaats en het begraven in Capelle, inclusief aandacht voor oorlogsgraven en het oorlogsmonument, ingericht door de HVC. Op 4 mei is bijzondere aandacht besteed aan de dodenherdenking. Er is een aanvang genomen met het op een juiste manier van registreren wie waar begraven is, zodat in de toekomst een volledig register getoond kan worden. Hieraan heeft met name Rein Kraaij zijn steentje aanbijgedragen.

Regentenkamer

Iedere 1e zaterdag van de maand zijn er gedurende het jaar rondleidingen verzorgd door het team van rondleid(st)ers. Een aantal extra rondleidingen, waaronder die tijdens de kerstfair op 12 december 2008 en een gehele dag tijdens de Open Monumentendag op 13 september 2008 is iedereen erbij betrokken geweest. Het team bestond uit: Aartje Bernhart, Lia van Bochove, Alie Buijs, Willem Klaassen, Beatrice Verhoeven, Marijke van Vliet, Riet Vuik en Henny Weggeman. De rondleidingen in de Regentenkamer vinden iedere 1e zaterdag van de maand van 13.00 tot 16.00 uur plaats.

Het totaal aantal bezoekers was in dit jaar ± 500 personen.

Open Monumentendag 2008

Op 13 september 2008 vond de 22e editie van de Open Monumentendag in Capelle aan den IJssel plaats. Het landelijke thema was 'Sporen', waar door middel van de monumentale rou-

te ‘Sporen langs de Hollandsche IJssel’ een zeer eigentijdse invulling is gegeven. De route die in eigen beheer uitgegeven is en waarvoor grote belangstelling bestond, liep langs de Oude begraafplaats aan de Nijverheidstraat, Kleine Zeeheldenbuurt, Algerabrug, Ketensedijk en Dief- en Duifhuisje, Slotpark en Oude Plaats, Dorpsstraat 42 t/m 56, Vuykterrein, Dorpsstraat 136 t/m 156, Kerklaan, Dorpsstraat 158 t/m 178, Groenedijk en tot slot monument Dukdalf. Op vele locaties waren zoveel als mogelijk diverse evenementen of openstellingen gedaan, waarbij de Oude Begraafplaats aan de Nijverheidstraat, de Kleine Zeeheldenbuurt, Atelier Heleanne van An del, de kunstmarkt aan de Kerklaan met een stand van de HVC, het Van Cappellenhuis met de Regentenkamer, en de Dorpskerk op grote belangstelling hebben kunnen rekenen. Tevens kon een rondvaart gemaakt worden op de Hollandsche IJssel met traditionele en historische zeilschepen.

Het totaal aantal bezoekers tijdens de Open Monumentendag bedroeg \pm 1700.

Beeldbank

In 2008 is de groep van vrijwilligers met groot enthousiasme verder gegaan met het beschrijven en scannen van beeldmateriaal, dat op internet gezocht en bekeken kan worden. De Beeldbank is een samenwerkingsproject met het Gemeentearchief Rotterdam en de gemeente Capelle aan den IJssel, waarbij de HVC een voortrekkersrol vervult voor het GAR. Inmiddels zijn er eind 2008 reeds 2000 foto’s op internet te bekijken.

De beeldbankgroep bestaat uit: Bram van Bochove, Bert Bunt, Eeuwoud Geneugelijk, Arie de Graaff, Cees Hartmans, Hans Heere, Rein Kraaij, Anneke Scheffer, Paul Weyling en Arie Vliegenthart.

Educatie

In het voorjaar van 2008 hebben 7 groepen leerlingen uit het basisonderwijs een bezoek gebracht aan het J.A. Beijerinckgemaal.

Zij hebben hun kennis opgefrist over het ontstaan van veen, dijken, windmolens en gemalen in Capelle en omgeving.

Groep 6 ging aan de gang met Waterpas en groep 7/8 met Hoog Water. Door de restauratie van het gemaal heeft in het najaar geen schoolbezoek plaatsgevonden. Eén school heeft de hulp van de HVC ingeroepen bij het educatieproject rond 50 jaar Stormvloedkering en Algerabrug. Totaal hebben 164 basisschoolleerlingen gebruik gemaakt van het educatieaanbod van de HVC. De waardering vanuit de scholen is voor beide projecten zeer goed te noemen.

Oktober 2008 is ook weer de Cultuurshock voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs 1e klas gehouden. De HVC had met haar project aangehaakt bij de viering van 50 jaar Stormvloedkering en Algerabrug. Leerlingen werden middels een powerpointpresentatie geïnformeerd over het onderwerp en daarna gingen ze zelf aan de slag. Op een grote peilschaal moesten foto’s van bekende gebouwen in Capelle en hun eigen school op de goede hoogte, + of – NAP, worden aangebracht. In totaal deden 360 leerlingen hieraan mee, variërend

van leerlingen uit het praktijkonderwijs tot VWO Anders. Ook hier kreeg de HVC een goede beoordeling.

De werkgroep Educatie bestond in 2008 uit:

Anneke en Wim van den Bremen, Eeuwoud Geneugelijk, Nelly en Gert Groenendijk, Annelous van der Klauw, Joost van Leest, Tom Mulder, Arie Nobel, Anneke Specht, Irja Verweijen-Steenaart en Cees van Yperen. Bram van Bochove heeft de DVD-presentatie van Hoog Water en Waterpas vernieuwd. Bram van Bochove en Cees Hartmans hebben meegewerkt aan het educatieproject 50 jaar Stormvloedkering en Algerabrug.

Depot

In 2008 is verder gegaan met het inventariseren en catalogiseren van de collectie. Voor deze klus is Aartje Bernhart bereid gevonden als vast aanspreekpunt te fungeren en verantwoordelijk te zijn voor een correcte uitvoering.

Klussenteam

In 2008 is het klussenteam actief geweest. Men zorgt voor het netjes houden van het groen op en rond het museumplein en voor klussen zoals het weer in orde maken van oude voorwerpen, kleine restauraties etc. Verder heeft men meegelopen aan de expositie '50 jaar Stormvloedkering en Algerabrug' en de educatieve projecten van de HVC. Het team bestaat uit Arie Heuvelman, Tom Mulder en Cees van Yperen en is elke maandagmiddag aan de slag.

Oral History

In 2008 is de werkgroep gestaag doorgedaan met interviews te houden met personen die een stuk van de Capelse historie hebben kunnen vertellen. Naast de normale interviews is medewerking verleend aan het nieuwe boekproject 'van Dijkdorp tot Woonstad' en de expositie '50 jaar Stormvloedkering en Algerabrug'. De interviews worden digitaal vastgelegd door: Lia van Bochove, Wim van den Bremen, Adri de Jonge-Koolmees en Wil van Kooij-Seinstra.

De opslag van onze goederen in het gebouw aan de Mient 1

Notariële akten

Voortvarend is de werkgroep van start gegaan in 2008 met samenvattingen van Capelse notarissen op internet te zetten. Eind 2008 waren reeds 500 akten als samenvatting beschikbaar op internet. De groep vrijwilligers van de notariële akten zijn: Suus Boef, Anna Duivenvoorden, Frits Hartman, Janneke Kraaij, Anneke Maat en Cees van Yperen.

Publicaties en Uitgaven

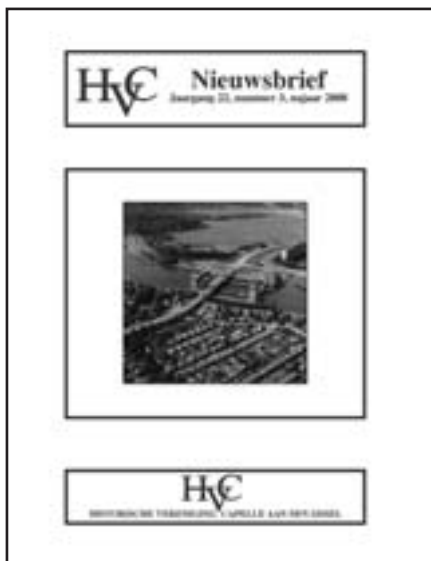
Nieuwsbrief

In 2008 zijn 4 nieuwsbrieven (kwartaal) uitgekomen onder de redactie van Bram van Bochove. Behalve zaken die de vereniging betreffen bestaat de inhoud vooral uit historische verhalen die op de Capelse geschiedenis betrekking hebben.

PR

Er is gestaag voortgegaan met gerichte activiteiten voor de promotie van de HVC. Er heeft in de loop van het jaar een aantal interviews plaatsgevonden o.a. voor de Vrijwilligerskrant, de WOP-kranten, Radio Capelle en diverse bladen.

De HVC folder/brochure heeft in iets gewijzigde vorm een herdruk gekregen die op zoveel mogelijk punten in Capelle aan den IJssel ingezet wordt. Tevens is er goed gebruik van gemaakt bij alle markten waaraan we hebben deelgenomen t.w. Capelle West, Capelle Schenkel, Open Monumentendag en de kerstfair in de tuin van het Van Cappellenhuis.

Andere doorlopende activiteiten in 2008 zijn geweest:

Deelname HVC aan:

- Monumentencommissie Capelle aan den IJssel (Paul Weyling)
- Programmaraad Radio Capelle (Anna Swets)
- Klankbordgroep Middelwatering West/Ivectorrein (Anna Swets)
- Cultureel Netwerk Capelle aan den IJssel (Anneke van den Bremen, Joost van Leest)
- Deelnemersraad Stichting Cultuur en Evenementen Capelle (SCEC) (Anneke van den Bremen)
- Cultuurwijzer (Anneke van den Bremen, Joost van Leest)
- Rubriek Capelse Histories in Maasstad/IJsselpost (Wim van den Bremen)
- Overleg met de Stichting Beijerincgemaal (Anna Swets, Anneke van den Bremen, Anneke Scheffer, Bram van Bochove, Joost van Leest)

De vergaderruimte en de werkruijnte van de Beeldbank aan de Mient 1.

Overige activiteiten

- Januari:* - Nieuwjaarsreceptie HVC in het Historisch Museum.
- Maart:* - Algemene Ledenvergadering HVC.
- Mei:* - Deelname met een stand op de Braderie Capelle West.
- Juli:* - Definitief einde 'Modern Capelle' samen met vrijwilligers.
- Inpakken en verhuizing naar de Mient 1
i.v.m. restauratiewerkzaamheden.
- Augustus:* - Deelname met een stand op de Schenkelmarkt.
- September:* - Deelname met een stand op de kunstmarkt tijdens Open Monumentendag.
- December:* - Deelname met een stand op de kerstfair in de tuin van het Van Cappellenhuis.
- Verzorgen rondleidingen in de Regentenkamer tijdens de zaterdag van de kerstfair.

Financieel verslag over het jaar 2008

Balans per 31.12.2008

Bezittingen	2007	2008	Schulden	2007	2008
Kas	67,41	171,02	Eigen vermogen	11014,17	11014,17
ABN-bank	7573,08	7786,64	Res. publicaties	7350,96	9865,67
Girorekening	6211,28	22207,99	Res. exposities	3000,00	3000,00
Girorenterek.	42630,77	18496,68	Res. ond/inr.musea	2500,00	11523,83
Voorr.boeken	2439,30	2180,00	Res.collectiebeheer	1000,00	1000,00
Kruisposten	190,29		Res. computer/soft.	1000,00	1000,00
			Res. educatieruimte	33247,00	13247,00
			Kruisposten		191,66
Totaal	59112,13	50842,33	Totaal	59112,13	50842,33

Resultatenrekening per 31.12.2008

Uitgaven		Inkomsten	
Onkosten museum	2900,00	Subsidie gemeente	21490,00
Huur	3234,62	Projectsubsidie gemeente	60,90
Telefoon/internet	698,20	Stimuleringsbijdr. vrijw.	2622,00
Gas/elektra/water	4076,16	Verg. Monumentendag	2476,50
Alarm	1060,27	Contributie	5702,52
Nieuwsbrieven	2225,93	Educatie	1018,00
Collectievorming	135,60	Giften	1247,80
Collectie digitaal ontsl.	406,96	Rente	1079,47
Educatie	529,75	Reserveringen	10976,17
Exposities	1921,67	Subtotaal	46673,36
Onk. Monumentendag	2374,75		
Bestuur/kantoorkosten	2877,41		
Overige organisatiekosten	417,89		
Waardering vrijwilligers	2661,72		
Scholing vrijwilligers	528,70		
PR	623,73		
Renovatie kosten	20000,00		
Subtotaal	46673,36		
Inkoop boeken	3433,12	Verkoop boeken	5482,13
Publicatiekosten	220,00	Verkoop voorwerpen	175,00
Minder boekenvoorraad	259,30	Publicatie inkomsten	770,00
Reservering publicaties	2514,71		
Totaal	53100,49	Totaal	53100,49

Toelichting op de balans:

- Het positieve saldo van de boekverkoop is gereserveerd voor publicaties.
- De € 20000,00 renovatiekosten zijn van de reservering afgeschreven.
- Het positieve saldo van € 9023,83 is geheel gereserveerd voor de herinrichting van het museum.
- Bij de kruisposten staan de reeds betaalde posten voor 2009 en nog te betalen posten van 2008 vermeld.

Toelichting op de resultatenrekening en de begroting:

- Bij de subtotalen zijn de bedragen vermeld welke behoren bij de prestatieafspraken met de gemeente voor het verkrijgen van de jaarlijkse subsidie.

Begroting voor 2010

Inkomsten	2009	2010	Uitgaven	2009	2010
Subs. Gemeente	21490	24375	Instandhouding musea	10200	
Contributie	5100	5500	--huur	4500	4500
Gem. stim.vrijw.	2500	2500	--onderh./inr musea		3000
Educatie	1000	1000	--gas/elektra		5500
Giften	560	1500	--verzekering		1200
Rente	200	500	--alarm/telefoon/internet		2500
Monumentendag	2300		Nieuwsbrieven	3000	3000
Overige inkomsten	500	425	Collectievorming/beheer		
Subtotaal	33650	35800	--collectievorming	1000	250
			--collectie digitaal ontsl.	1000	750
			Educatie	1000	1000
			Lezingen	250	250
			Exposities	4000	3500
			Open Monumentendag	2300	2350
			Organisatie HVC	1650	
			--bestuur/kantoorkosten		3000
			--consumpties		300
			--vakbladen/lidmaatschap		200
			Vrijwilligers		
			--waardering vrijw.	3500	2500
			--scholing vrijw.		1000
			PR	1000	1000
			Onvoorzien	250	
			Subtotaal	33650	35800
Boekverkoop	450	500	Inkoop boeken	300	350
Publicaties			Publicatiekosten	150	150
Totaal	34100	36300	Totaal	34100	36300

Het verhaal van Hendrik Willem de Wit

Hij werd geboren 23 juli 1925, aan de Bermweg, in Capelle aan den IJssel. Zijn vader was Leendert de Wit, zijn moeder Adriana den Outer. Leendert was al heel jong weduwnaar geworden, zijn vrouw was aan tbc overleden en liet hem achter met een dochtertje, Maria. Na tien jaar trouwde hij met Adriana en samen kregen zij twee zoons, Hendrik Willem en Jan Willem. Opa Hein de Wit was koster van de Nederlands-Hervormde kerk aan de Kerklaan.

Leendert had aan de Bermweg een transportbedrijf, hij bezat twee T-Fords. Daarmee bracht hij goederen rond en fungeerde ook als taxionderneming. De mensen vroegen hem, even een eethoek te gaan kopen, als er iemand ging trouwen, en die dan ook gelijk thuis te bezorgen, of een flesje urine te gaan brengen, in de stad, bij een ‘waterkijker’. Medicijnen ophalen behoorde ook tot de mogelijkheden. Maar de jaren voor de tweede wereldoorlog waren crisisjaren en de zaken gingen niet zo best. Zijn klanten waren niet al te vlot met betalen, zijn auto’s begonnen ook al aardig te slijten, zodat hij soms nachtenlang aan het sleutelen was om de volgende dag weer aan het werk te kunnen gaan. Zijn gezondheid leed daaronder, en op doktersadvies besloot hij zijn vader als koster op te volgen. Het gezin verhuisde naar Dorpsstraat 159, de kosterwoning. Dat was in 1928.

Henk, want dat is zijn roepnaam, groeide op in ‘het oude dorp’, vlak bij de van Cappellen Stichting, waar oude mannen en vrouwen een rustige levensavond doorbrachten. Hij speelde met de zoon van dokter Zandbergen, Wim, en met de zoon van de familie Biert, Jan, die in een mooi, oud huis aan de IJssel woonde. Soms mocht hij er een boterham mee-eten, en dan verwonderde hij zich over de handschoentjes die mevrouw Biert aantrok als ze het brood ging snijden! Zijn moeder deed boodschappen bij groenteboer Van der Kraan, bij slager Snoei en bij bakker Koppenol. Toen hij leerplichtig werd, was er vlakbij de openbare lagere school nummer 1, dus daar ging hij naartoe, bij meester IJsselstein. Na de lagere school mocht hij naar de MULO, maar daar had hij geen zin in, al dat leren leek hem niets, hij ging werken!

Zijn eerste baan, in 1939, was bij de gebroeders Van Driel, Cor en Jan, aan de Plantsoenstraat, als jongste bediende, dertien jaar oud. Zes dagen en een nacht werken, salaris f 2.50. Een NACHT werken? Ja, want dan werden de bestellingen klaargemaakt die ’s zaterdags bezorgd moesten worden. De heer Van Driel ging met het ‘opneemboekje’ de klanten langs, die deden hun bestellingen, en het werd keurig thuisbezorgd! Hij had het er goed naar zijn zin, af en toe kreeg hij een kwartje opslag. In 1940 brak de oorlog uit, maar in het begin veranderde er weinig. Arie van Kleef, die aan de Nijverheidsstraat een kleine kruidenierswinkel had, vroeg hem om daar te komen werken. Hij verdubbelde zijn salaris van 6 naar 12 gulden en gaf hem een fiets.’ s Nachts werken hoefde ook

niet meer en hij kreeg een vrije middag! Toen hij zich bij zijn baas meldde, om zijn ontslag te vragen, zei die, 'Wat ga je daar dan verdienen?' En toen hij hoorde hoeveel dat was sprak hij, 'Dat kan je bij mij ook krijgen!' Toen Henk verontwaardigd vroeg waarom hij dat dan niet eerder had gekregen was het antwoord, 'Je heb nooit ergens om gevraagd!' Dat schoot hem in het verkeerde keelgat en hij vertrok naar van Kleef. Maar hij kon er toch niet goed wennen. Er lagen bij de reparatiewerf van Vuyk veel Rijnschepen in de opslag. Daar had Henk zijn klantenwikkje van gemaakt, hij kreeg er dikwijls een extraatje, en toen zijn baas dat merkte nam hij zelf die wijk. 'Zet jij maar een andere op', zei hij tegen zijn knechtje. Maar die had daar geen zin in en ging weer terug naar Van Driel.

Het was een nare en onzekere tijd geworden, en zijn vader, de koster, gaf hem de raad bij de PTT te gaan werken, als postbesteller. Zekerheid, een rijksbetrok-

king, pensioen, dat leek Henk wel wat! Maar in 1944 kreeg hij een oproep voor de arbeidsdienst. Daarvoor bleef je in Nederland en het duurde een half jaar. Bij de PTT liep hij de kans naar Duitsland gestuurd te worden, want die leverde regelmatig mensen aan de vijand. Dus op aanraden van zijn vader meldde hij zich aan, anders zou hij moeten onderduiken. Hij begon in Eibergen.

*Henk de Wit
(met witte helm)
als heier.*

Foto : Henk de Wit

De werkmeester van zijn groep was fanatiek Duitsgezind! Iedere dag kregen ze inspectie, ze moesten in hun lange witte nachthemd voor het bed staan, in de houding, en dan keek hij in de kasten of alles wel precies recht lag en of de bedden volgens voorschrift waren opgemaakt. Tot slot gaf hij nog een trap tegen de grote, zwarte kachel die de ruimte verwarmde. In de asla bleek een lucifer te liggen, een grote schande!

Iedereen moest, de volgende morgen, om zes uur, in de felle kou, zijn bed uit en naar buiten. Ergens midden in een grote zandvlakte werd een kuil gegraven, en met veel ceremonieel werd de lucifer begraven! Daarna 'kikkeren', naar de barakken terug. Na een poosje hield Henk dat niet meer uit, en hij weigerde nog verder te gaan. Voor straf werd hij overgeplaatst naar Apeldoorn, om daar, tussen de mof fen, iedere dag de aardappels te schillen. Bovendien moest hij een half jaar langer blijven!

Hij ging naar Harmelen en naar Hoenderlo om boswachterwerk te doen en dijkjes aan te leggen toen ook daar alles onder water werd gezet. Hij kreeg er al gauw genoeg van en vluchtte naar huis in september 1944, op Dolle Dinsdag.

Met de trein kon hij naar Rotterdam, zijn groene werkpak liet hij achter op het toilet. Er reed geen bus meer, dus dat werd lopen naar Capelle aan den IJssel.

Nauwelijks was hij thuis of daar verscheen tot zijn grote schrik chef-veldwachter van Reij, op zijn motorfiets met zijspan. Henk vloog de kerk in en naar de zolder, geen mens zou hem daar vinden. Zijn ouders ontkenden natuurlijk dat hun zoon thuis was, maar de veldwachter wist het zeker. 'Ga hem maar roepen,' zei hij. 'Ik moet hem onder vier ogen spreken, je hoeft niet bang te zijn, ik neem hem niet mee!' Dus zaten ze na een tijdje met elkaar te praten in de voorkamer.

Hij bleek bij het verzet te zitten, de B.S., de Binnenlandse Strijdkrachten. Ook Henk zijn vroegere baas Jan van Driel zat daarbij. Ze hadden een koerier nodig en zouden graag zien dat hij dat werd! Hij kreeg bonkaarten en zou gewoon bij Van Drielgaan werken. Officieel was hij ondergedoken.

Het was het laatste oorlogsjaar. De heer M J Feenstra, van de betonfabriek (in de volksmond De Bonk), was hoofd van de B.S, samen met agent van Reij. Bij hem lagen wapens opgeslagen, in kratten, onder de stenen. In het pakhuis van Van Driel, achter het gemaal bij de Oude Plaats, lagen nooddrantsoenen verborgen. In de stal, bij boer Hak, onder aan de dijk, oefenden ze, tussen de koeien, hoe ze zich met een stengun langs strobalen moesten wringen. Voor de jongelui was dat geen probleem, maar voor de ouderen was het geen pretje! Het ging allemaal in je vrije tijd, en om acht uur moest iedereen binnen zijn.

Henk ging op stap met de carrier, een driewieler fiets met een bak ervoor, om dingen op te halen en weg te brengen. Soms moest hij naar Rotterdam, om nooddrantsoenen op te halen, en dan kwam hij langs de wachtpost bij Markman.

Eens was hij samen met een collega op pad. Die fietste en Henk was vanwege de kou in de bak gaan liggen, onder het zeil. De wacht hield hen aan en vroeg wat er vervoerd werd. 'Schweinefleisch!!' zei de fietser en onthulde zijn vrachtkamer. Daar moesten de heren wel om lachen, en ze mochten door. Op de terugweg wachtten ze net zo lang tot de paard- en- wagen van bakker Luyten er aankwam. De moffen gingen in de bakkerswagen kijken, en zij glipten er snel onopgemerkt langs! Gelukkig is het altijd goed afgelopen.

Toen kwam de bevrijding, net op tijd, want iemand van het verzet had alle namen van de Capelse ondergrondse aan de SD doorgegeven! Verraad uit eigen gelederen, dat is een bittere pil! Gelukkig kon er geen gebruik meer van worden gemaakt...

Na de oorlog volgde een taak die Henk de Wit niet als prettig heeft ervaren.

Hij moest mensen oppakken en gevangen zetten, soms iemand die hij goed kende. Ook het kaalscheren van de foute vrouwen vond hij akelig, hoe gemakkelijk maak je bij het beoordelen een fout? De school aan de Kanaalweg deed dienst als gevangenis, vrouwen en mannen apart. Er zaten ook tuinders bij, die in de oorlog uit nood de verkeerde kant hadden gekozen, maar waar je wel eens wat te eten had gehaald of waar je melk van

De dorpskerk voor de restauratie.

Foto : Henk de Wit

had gekregen. Ook volgelingen van dominee Vlot kwamen binnen, die kwam hij dan zelf vermanend toespreken. *‘Jongie, ik heb je zo vaak gewaarschouwd, deuze straf moet je ondergaan, je heb niet geluisterd’*.

Toen Henk aangaf dat hij er niet meer tegen kon werd hij overgeplaatst naar de POD, de politieke opsporingsdienst. Die zat in Rotterdam aan de Krispijnlaan. Bij het Maasstation kwamen de politieke delinquenten aan, mensen die in Duitsland hadden gezeten, sommigen waren daarheen gevlucht toen ze het einde van de oorlog zagen naderen, en ook daar kwam hij weer Capellenaars tegen! Maar ook nog iemand uit de tijd van de Arbeidsdienst! Zijn voormalige werkmeester!! Dat was een van de weinige, prettige ogenblikken! De lucifer is ook nog ter sprake gekomen.

Eens moest hij een jonge vrouw ophalen in Rotterdam-Zuid. Zij en haar ouders protesteerden hevig, maar hij had een bevel, dus zij moest mee. Op het hoofdkwartier aangekomen wilde men gelijk beginnen met kaalscheren, belust op wraak als iedereen in die dagen was. Maar Henk wist het te voorkomen. Later bleek dat het gezin in die straat niet zo getapt was, en dat de buurt haar daarom maar had aangegeven!!

Ook daar had Henk het niet naar zijn zin. Weer werd hij overgeplaatst, nu naar de kampbewaking aan de Kanaalweg, bij de Schie. Er zaten daar alleen mannen en die moesten allerlei karweitjes opknappen, vooral puin ruimen. Dat gebeurde ook op zondag, Henk en nog een paar bewakers, hadden daar toch moeite mee. Zij wisten te bewerkstelligen dat er voor de mannen die geloofsbezwaren hadden een uitzondering werd gemaakt. Er kwamen zelfs godsdienstoefeningen, voor protestanten en katholieken.

Eens moest hij een paar gevangenen begeleiden die op de Baan gekeurd moesten worden. Toen hij weer terug wilde keren mistte hij er een! Overal rondgekeken, maar niets gevonden. Tot hem opviel dat een van de toiletten wel heel erg lang bezet was. ‘Opendoen!’, riep Henk, ‘Of ik schiet het slot eruit’. En hij zwaaide met het revolvertje dat nog van zijn vader was geweest, uit de tijd, dat die geldloper was. Dat daar geen kogels inzaten, wist hij zelf alleen. Aarzelend ging de deur open en onthulde de vluchteling, samen met zijn vrouw, die daar een afspraakje hadden gemaakt! ‘Begrijpelijk’, zegt Henk.

Eind 1945 kon hij, tot zijn grote opluchting, naar huis. Hij ging weer bij de PTT werken, nu bij de bezorgdienst, in Rotterdam. Hij kreeg daar een opleiding voor expediteur. Helaas was de rust maar van korte duur. In 1946 viel zijn oproep voor militaire dienst in de brievenbus. In juli 1946 meldde hij zich in Utrecht, voor een korte opleiding. En 16 oktober 1946 vertrok hij met de Volendam naar Nederlands-Indië!

Op 12 november 1946 ging hij aan wal in TandjongPriok. Vandaar vertrokken ze met een Dakota, (hij had nog nooit gevlogen), naar de vliegbasis Andir, bij Bandoeng. Daar bezette hun batterij het luchtdoelafweer geschut, maar ze hadden niet veel te doen, want het Indonesische leger had helemaal geen vliegtuigen! Henk heeft dan ook geen slechte herinneringen aan die periode van zijn

leven. Zijn kapitein was een aardige kerel, de sfeer was ontspannen. Henk was fourier, maar in zo'n kleine groep was er niet veel voor hem te doen, zo werd hij een soort manusje-van-alles, onder andere kantinebeheerder. Omdat de kapitein ervoor zorgde dat ze steeds ergens anders gedetacheerd werden, op kleine vliegbases op Java, hebben ze veel van dat mooie eiland gezien! Hun contact met de bevolking was vriendschappelijk, mensen uit de aangrenzende kampongs werkten voor hen. Baboes deden de was en kookten, en de djongos deden allerlei karweitjes. Henk heeft zes weken in het ziekenhuis gelegen, met geelzucht, juist toen zijn batterij weer eens naar elders was verplaatst. Een van de vrouwen kwam regelmatig met een grote tros bananen op bezoek, want ze was bang dat hij zich eenzaam zou voelen. Hij sprak geen Maleis en zij geen Nederlands, dus dat waren moeizame bezoeken!

Tot eind 1949 hebben ze ook nog op Midden-Sumatra gezeten, in Boeketingi. De dichtstbijzijnde uitgaansplaats was daar Fort de Kok, daar gingen de manschappen 'stappen'. Dat is op een keer slecht afgelopen, op de terugweg is hun Jeep in hinderlaag gelopen. Twee doden en een gewonde waren het gevolg. Toen zijn ze verder maar in de kantine gebleven. Daar was ook drank te koop, ingekocht in het katholieke militaire tehuis in Fort de Kok. Zorgvuldig werd er uitgeteld hoeveel glaasjes er uit een fles gingen, dan kwamen er wat centen bovenop voor de winst! Van die winst liet Henk dan echte, Hollandse tompeozen bakken. En 's Zondags, na de kerkdienst, was er kof'fie met gebak. De eerste keer ging er wel iets fout. Hij was de mieren vergeten, die daar in groten getale rondlopen. Die hadden zich in de nacht over het lekkers verspreid, zodat alles zwart zag van die beestjes, en het niet meer te eten was. Maar zoiets gebeurt je maar een keer!

In Zuid-Sumatra, in Palembang, zat zijn broer Jan. Toen het in 1949 tijd was om naar Nederland terug te keren, mocht Henk met hulp van zijn kapitein eerst nog op bezoek bij zijn broer! Hij bezorgde hem een vliegticket naar Palembang, daar hadden de broers een week om bij te praten. Toen vloog hij naar Jakarta en voegde zich weer bij zijn onderdeel. Met de Sibajak zouden ze terugvaren, maar er was nog een mogelijkheid. Ze konden ook een ticket krijgen naar Nieuw-Zeeland, of naar Australië. Dat was wel enkele reis, eenmaal daar aangekomen moesten ze het zelf uitzoeken. Henk had de smaak van het avontuur te pakken gekregen, hij had daar wel zin in. Dat schreef hij zijn ouders. 'Toen kreeg ik een brief terug, die was nog nat van de tranen' vertelt hij. 'Ik besefte, dat ik dat mijn ouders niet kon aandoen' Tussen Kerst en Oud en Nieuw 1949 kwam de Sibajak in Nederland aan. In Capelle was de bevolking uitgelopen en er stonden erebogen voor 'onze helden'. Het was fijn om thuis te zijn, maar wat was het KOUD!!!

Wat ook bij vader Leendert koud op zijn dak viel, was het feit dat hij de tien gulden, die hij per maand als kostwinnersderiving voor zijn zoons had ontvan-

gen, weer terug moest betalen!! Ze waren immers gezond en wel teruggekeerd? In februari 1950 was ook Jan thuisgekomen. Nu was het baantje van koster wel hard werken, vooral voor de vrouw, maar geen vetpot. Je had vrij wonen, maar dat was het dan wel zo'n beetje. Met allerlei bijbaantjes moest je zien je inkomen een beetje op te vijzelen! Hij was geldloper geweest en deed de incasso voor het Groene Kruis en voor een aantal verzekeringsmaatschappijen. Nu wist hij helemaal niet meer, hoe hij de eindjes aan elkaar moest knopen, en hij werd er ziek van.

Henk zwaaide officieel in 1950 af, en ging weer bij de PTT werken. Maar na enige tijd riep zijn vader hem naar het ziekenhuis waar hij was opgenomen en sprak: 'Henk, je moet ontslag nemen en naar huis komen, je moet koster worden en voor je moeder zorgen, want ik kan het niet meer'. En voor de trouwe, gehoorzame zoon zat er niets anders op.

In 1952 is Leendert de Wit overleden. In 1953 nam Henk, met tegenzin, ontslag bij de PTT en nam zijn vaders taken over. In 1954 trouwde hij met Alberta Holdermans uit Ouderkerk. Moeder De Wit bleef in het kostershuis wonen, in de voorkamer, waar ze sliep in de bedstee. Zijn vrouw had hij leren kennen, toen ze beiden tijdens een fietstochtje voor de regen moesten schuilen, bij de watertoren van Ouderkerk. Hij had direct het idee: dat is ze!! Ze trokken in het kostershuis, naast de consistorie. Via een grindpaadje dat liep langs de weg, die naar de boerderij van den Hollander leidde, kwam je in de keuken, en van daaruit in de woonkamer. Daarachter was een portaalje, met een deur naar de bovenverdieping, een deur naar de voorkamer en een deur naar de consistorie. Vanuit deze ruimte kwam je in de kerk. Er was ook nog een voordeur maar die werd nooit gebruikt. De woonkamer had een klein raam, en bij wijze van huwelijksgeschenk liet de kerkenraad een groter raam aanbrengen! Voor zijn vrouw begon een zware taak, Henk weet nog dat ze op haar knieën de vloer van de kerk dweilde. Dat er bij vergaderingen, en dat waren er wat, voor koffie en thee gezorgd moest worden. Zelf had hij het ook druk, en hij moest proberen het inkomen een beetje op te schroeven, hij breidde de verzekeringen van zijn vader uit, en dat begon een goed lopend bedrijfje te worden! Een gedeelte van de keuken werd afgeschermd en omgetoverd tot kantoortje. De zaken gingen zo goed, dat hij er na een aantal jaren aan dacht, het kosterschap op te geven en helemaal voor zichzelf te beginnen. Zijn vrouw had bezwaren. Ondanks het zware werk wilde ze toch niet graag het speciale sfeertje, dat er toch ook bij hoorde, kwijt raken. Maar toen haar man aangaf, die dubbele functie niet meer aan te kunnen, en zij zelf ook last van lichamelijke ongemakken begon te krijgen, gaf ze toe.

In 1970 was het zover, en kwam er een eind aan 75 jaar kosterschap van de familie De Wit, steeds van vader op zoon! Aan de Rembrandtsingel had Henk woonhuis en kantoor. Zijn moeder trok bij zijn zuster in. De zaken gingen goed. Capelle groeide gestaag, er werd veel gebouwd, en al

die mensen wilden goed verzekerd zijn. Er kwam personeel. En ruimtegebrek! Al in 1976 verhuisde men naar Kerklaan 12, een groot pand waar vroeger de RABO bank nog heeft gezeten. Hier waren groeimogelijkheden, en die werden dan ook ten volle benut.

Henk had wel het kosterschap, maar niet zijn verantwoordelijkheden bij de kerk opgegeven. Toen hij geen koster meer was, kon zijn vrouw, tot haar grote vreugde, eindelijk eens naast haar man in de kerk zitten! Maar al na een half jaar werd hij gevraagd, kerkvoogd te worden, hij wist immers alles overal van af! Dat was telkens voor een periode van vier jaar, en dat heeft hij drie keer gedaan.

Toen in 1979 het besluit was gevallen, de oude gebouwen van consistorie en kosterwoning te slopen en te vervangen door een nieuw kerkelijk centrum, was Henk ouderling-kerkvoogd. Toen de oude gebouwen werden gesloopt, vluchtte hij met zijn vrouw naar Terschelling. Hij kon het niet aanzien, dat het huis waar hij en zijn familie zo lang hadden gewoond, met de grond gelijk gemaakt werden. Hij kwam net op tijd terug om de LAA TSTE paal voor de nieuwbouw te slaan! Bij die gelegenheid hield hij een toespraak, waaruit hier een paar zinnen volgen. *'Al het oude moet door nieuw vervangen worden. Het slopen van de oude gebouwen is mij zeer aan het hart gegaan. Ik woon en werk al veertig jaar op dit stukje grond, en voor mij hebben hier vele generaties De Wit gewoond. Daarom is het slaan van deze paal werkelijk een mijlpaal in mijn*

De oude kosterwoning. Foto : Henk de Wit

leven'. Daarna keerde hij terug naar zijn eigen bedrijf en ging aan het werk. Maar de tijd veranderde in hoog tempo, ook de manier van zakendoen veranderde, de computer deed zijn intrede, en het plezier ging er voor Henk een beetje vanaf. Hij liet zijn bedrijf doorlichten, en kreeg te horen dat hij een goedlopend, gezond bedrijf had, maar wel erg ouderwets!! 'Dat klopt', zei hij, 'Dat ben ik ook!'.

In 1987 deed hij zijn bedrijf over aan zijn neef Leen, die al jaren bij hem werkte, en ging met zijn vrouw op zoek naar een geschikte woning, maar ze vonden niets naar hun zin. Het moest wel in de vertrouwde buurt blijven, en ook niet al te groot zijn. Tenslotte zei zijn vrouw dat ze wel in de Koperwiekflat wilde wonen. Dat vond Henk aanvankelijk niets, in een flat! Met tegenzin gaf hij haar haar zin. Ze hebben er nog twintig gelukkige jaren doorgebracht!!

In 1992 behaagde het H.M. de koningin, aan Henk de eremedaille, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, in goud toe te kennen! Voor zijn kerkelijk werk en omdat hij veertig jaar in het verzekeringswezen had gezeten. Op de foto's staat zijn vrouw trots en stralend naast hem, wetend dat die onderscheiding ook een beetje haar verdienste was!

Hij ging ook bij eenzame bejaarden op bezoek. In de zomer woonde hij in zijn vacatiehuisje op de Veluwe, maar in de rest van het jaar had hij zestig adressen. Drie middagen in de week trok hij daarvoor uit. Nu verzorgt hij nog af en toe de weeksluitingen in de Roo of in de Vijverhof.

Henk woont nog steeds in de Koperwiekflat. Helaas is zijn vrouw in 2007 overleden. 'En dan is er geen aardigheid meer aan'. 'Toen ik met haar trouwde kregen wij een klein geschenk van een arme weduwe', vertelt Henk, 'Het heeft altijd in ons huis gehangen'. Hij staat op om het te halen. Het is een klein tegeltje met de tekst: *Tob nooit, Bid altijd*. En dat lijkt me een goed slot voor het levensverhaal van Henk de Wit.

Opgetekend door Wil van Kooij-Seinstra Januari 2009.

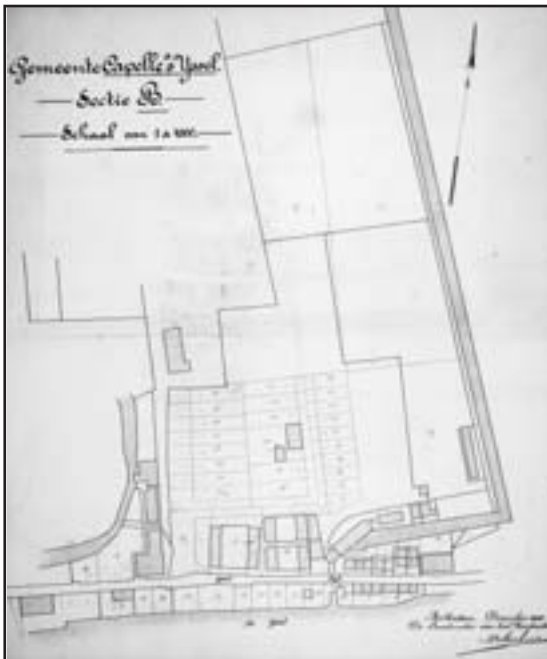
BLOEMLEZING UIT HET NOTARIEEL ARCHIEF

Per 1 januari 2009 was het aantal Capelse notarisakten, dat door de HVC-vrijwilligers is samengevat en klaargemaakt voor publicatie op het internet, 1308. Daarvan waren er op dat moment 501 geplaatst, dus door iedereen thuis te raadplegen. Er lag nog een 300-tal te wachten op de oplossing van een technisch probleem, en inmiddels zijn er al weer honderden 17e-eeuwse akten geplaatst. Maar er is nog voor jaren werk! Zie www.gemeentearchief.rotterdam.nl en klik door naar 'Archieven en collecties' en dan naar 'Notariële akten'. Let op: Capelse notarisakten gaan ook vaak over zaken buiten Capelle, bijvoorbeeld Ouderkerk, maar Capelse zaken zijn ook wel in Rotterdamse akten te vinden. Je kunt zoeken op plaatsnaam, op naam, op beroep, etc. Er ligt voor de vrijwilligers nog jaren werk, maar het levert ons ook veel plezier op. Belangstellenden kunnen contact opnemen met ;

Suus Boef-van der Meulen, tel. 010-4503746, e-mail csbc@casema.nl.

De nalatenschap van steenfabrikant Gijsbertus Willem Lans

(Notaris Hendrikus Marius de Vos inv. nr. 3338, akte 66, 7-12-1900, inv.nr. 3340 akte 81, 25-11-1904, akte 94, 06-01-1905, inv.nr. 3344, akte 1, 20-01-1909, akte 2, 27-01-1909, akte 81, 22-09-1900 en inv.nr. 3338, akte 66, 14-12-1900)

In het voorjaarsnummer 2008 van de HVC-nieuwsbrief schreef ik een artikel over de arbeidsomstandigheden op de steenplaats van G.W. Lans, in 1892. Lans was de laatste eigenaar van deze steenplaats, 'De Oude Plaats', die decennialang in het bezit van zijn familie was geweest. Hij stierf in

Een kaart van het kadaster uit 1908 met daarop de Oude Plaats en de steenplaats van Lans

1904, 72 jaar oud. Dat hij heel wat ‘schaapjes op het droge had’ zal niemand verwonderen, maar wat hield dat nu precies in?

Het archief van notaris Hendrikus Maria de Vos blijkt heel wat informatie te bevatten. Cees van Yperen vond de verdeling in 1900 van onroerend goed dat Lans gezamenlijk bezat met Pieter Dirk Kley en Leendert Jan Lans, een neef. Frits Hartman stuitte op de beschrijving van Lans' nalatenschap (1904). Het belangrijkste was het onroerend goed. Een deel ervan was afkomstig uit het bezit van Lans' overleden echtgenote, Maria Helena Mijnlieff. Er waren nog vijf kinderen Lans in leven, de erfgenamen: de zoons Willem Otto Arie (leerlooier, fabrikant) en Gijsbertus Willem Jr. (boekdrukker) en de dochters Margaretha (getrouwd met ijzerhandelaar Hendrik Kranenburg Hoen), Maria Helena (getrouwd met Gustav Hermann Baur), en Anna Maria (getrouwd met Baltus Koker, burgemeester van Krimpen a/d IJssel). Het onroerend goed omvatte de steenfabriek de Oude Plaats, waarop een herenhuis, een knechtwoning, diverse arbeiderswoningen, en het bijbehorende land, o.a. weiland en buitendijks land, en de beide huizen en de grond van de nabijgelegen rietmattenmakerij. Verder in Capelle: een arbeidershuisje met mattenloods en touwbaan buitendijks, weiland aan de Oude Laan, van de dijk tot de 's-Gravenweg, en in de Ketense polder, twee boerderijen aan de 's-Gravenweg, nog een boerderij en diverse stukken land in de Prins Alexanderpolder. Ook nog een tweede steenfabriek: de Oude Steenfabriek in Krimpen a/d IJssel, met herenhuis, arbeiderswoningen en grond. Lans had meer bezit in Krimpen: een paar zellingen, stukken dijkgrond, rietgrond en weiland, en vier huizen en erven met negen arbeiderswoningen.

Ook bezat hij nog twee bedrijven: de sleepdienst 'Rederij Haarlemmermeer' te Oudshoorn, met huis en erf aan de Overtoom in Sloten, en een maatschappij voor riviervisserij, genaamd 'de Mérode'. Verder aandelen in de rederij Van der Garden & Co te Gouda, met inbegrip van een huis aan de Rotterdamse dijk in Gouda, een stuk land in Gouderak, en diverse obligaties en leningen. Frits vond ook al een stuk van het vervolg. De erfgenamen besloten om een deel van Lans' Krimpense bezittingen (12 percelen, waarop 7 huizen) te veilen. Dit gebeurde in 1905. In 1909, toen de steenfabriek in Capelle gesloten werd, volgde de veiling van het overig onroerend goed in Capelle en Krimpen: 56 percelen in Capelle, 9 in Krimpen. Van de steenfabriek werden huis en steenovens apart verkocht. De steenfabriek in Krimpen werd niet genoemd. De akte geeft ook nog een lijst van alle gereedschappen die bij de steenplaats hoorden. Helaas weten we nog niet wat het allemaal opgebracht heeft, wel wat het eerste bod was van de 18 gegadigden die zich hadden aangemeld. Het waren meest Capellenaren, en ook nog één steenfabrikant: Rijk Ulrich Jongenburger uit Gouda. Anton van der Linde, een boer uit Krimpen, was een van de grootste bidders. Hij bood o.a. 7100 gulden op het woonhuis van Lans.

Ongetwijfeld bevatten de archieven van de Capelse notarissen nog meer gegevens over Lans en tijdgenoten. De vrijwilligers zorgen ervoor dat deze makkelijk toegankelijk worden voor alle geïnteresseerden, via de website van het Rotterdams archief, www.gemeentearchief.rotterdam.nl.

VRAGEN VAN DE BEELDBANK

Zoals diverse oplettende lezers van de Nieuwsbrief al opmerkten, is in de vorige editie van deze rubriek een fout geslopen. De getoonde foto was niet die van de 'buitenhuisen' aan de Nijverheidstraat. Nu zouden wij kunnen zeggen: dat was met opzet, om te zien of u wel oplette, maar dat is flauw. Het was gewoon een uitgliertje.

Deze keer komen wij bij u met een duidelijke vraag: de foto waarvoor wij uw aandacht vragen toont een groepje mensen. De gelegenheid waarbij deze foto is gemaakt en de datum ervan zijn bekend. Dit clubje enthousiaste mensen vormt het onderwijzend team van de Slotschool, gefotografeerd ter gelegenheid van de opening van de school op 1 februari 1955.

Onze vraag aan u is nu: wie kent de namen van de onderwijzers en onderwijzeressen op de foto en weet u nog iets over hen of over uw schooltijd op de O.L.S. 't Slot te vertellen? Uw reacties aan de Beeldbank van de HVC worden zeer op prijs gesteld.

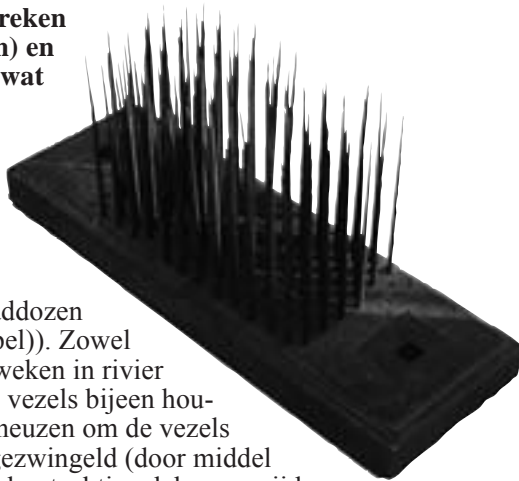

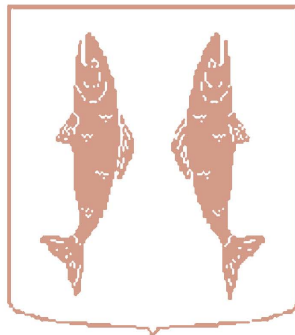
WAT LIGT ER OP DE PLANKEN VAN HET DEPOT?

We kennen de uitdrukking ‘iemand over de hekel halen’ (kwaadspreken van iemand, scherp beoordelen) en ‘een hekel hebben aan’. Maar wat is een hekel eigenlijk?

Een hekel is een plank met ijzeren pennen van 10-20 cm lang, die gebruikt werd in de touwslagerij voor de bewerking van hennep en vlas.

Vlas werd eerst gerepeld (de zaaddozen verwijderen met de vlaskam (repel)). Zowel vlas als hennep werden groot (weken in rivier of sloot om de lijmstoffen die de vezels bijeen houden te verwijderen), gebraakt (kneuzen om de vezels soepel te maken en vervolgens gezwingeld (door middel van kloppen op de zwingelplank houtachtige delen verwijderen). Hierna werden de bundels over de hekel getrokken om de delen te splijten en resten van de houtachtige bast te verwijderen. Als dat gedaan was konden de draden gesponnen worden en verder bewerkt tot diverse soorten touw .

HISTORISCHE VERENIGING CAPELLE AAN DEN IJSSEL
Secretariaat: Postbus 136, 2900 AC Capelle aan den IJssel
Redactieadres: Nieuwe Laan 107, 2902 BW Capelle aan den IJssel
Telefoon: 010 - 450 60 08 Mobiel: 06 - 22 86 73 65
E-mail: bram@vanbochove.com